

Срби и Руси су у непрекидном, кад јачем кад слабијем додиру преко православља и политичких комбинација кованих у Европи у деветнаестом и двадесетом веку. Ове везе ојачали су у двадесетом веку руски емигранти који су ублажили последице страдања младих школованих људи и дали допринос развоју Београдског Универзитета и других српских културних институција. Монументална здања Генералштаба, Владе и Министарства спољних послова, дело руских архитеката, сведоче о сарадњи и прожимању Срба и Руса на српском тлу. Србија и Русија на почетку 21. века поново преиспитују међусобне односе, пошто њихове владе деле несигурност према Западу, склоног насиљу и уценама. Српска номенклатура се двоуми, прижељкујући друштво отменог Запада, мада у дубинама душевног подземља слуги да не уме да се влада у друштву западњака и њихових следбеника, те осећа опасност и претњу дугој и стабилној владавини било кога на челу Србије. Осећа да моћ раскалашног Запада нема сталног савезника, нити милост према млитавим следбеницима. У магновењу брижности и наде, обнавља слике и судбину вођа Србије који су испоручени и скончали у Хагу. Зато се присећа мајчице Русије. Али на њене умилне позиве, главу скреће са чуђењем, не скривајући подозривост према руским амбицијама, нити изливе наде у брза и спасоносна решења која је не обавезују и не скрећу са утабаног пута дивљења оном што замишља као Запад. Несигурност српске владе има два извора. Први је збуњеност због несклада између обећања Запада, која не јењавају и његових непосредних потеза према Србији. Други је последица свеобухватног деловања Запада према Русији које међу београдским монденима, присташама евроатлантизма, изазива чуђење. Чему обделавање руског проблема ако је Русија другоразредна и недемократска сила – мрмљају у себи београдски саговорници западних дипломата. И док српски политичари одмеравају цену својих уговора са Русијом и чврсто изјављују да братство не обавезује Србију на обзир према Русији, Европљани радије приповедају о сарадњи и, понекад, о пријатељству са Русијом. Док мисле о својим интересима у Сибиру и другим руским провинцијама култивисани Европљани не истичу своју безобзирност према Русији, премда добро памте циљеве и исход инвазија Наполеона и Хитлера.

Али, амбивалентан однос Москве и Београда сасвим је другачији у односима српских и руских маса. Уочи распада СФРЈ и СССР-а, пре двадесетак година, српски демонстранти куражно су узвикивали паролу: „Нас и Руса триста милиона“. Ова парола истицала је две поруке. Прва обнавља сећања на вишевековне везе два народа и њихову духовну блискост. Друга се односи на снагу заједништва, премда Руса и Срба никада није било 300 милиона. Временом, ова парола је ушла у јавни живот, али после пропасти РСК и равнодушности Русије према балканским приликама, не среће се међу српским демонстрантима већ, пре свега, међу русофобима у поспрдном тону. [1](#) Ваља запазити да је иконографија српско-руског савеза у Србији обновљена пред проглашење отцепљења Косова 2008.

Упркос детаљним анализама слабљења Русије, она више од сто година опседа западну јавност и непрекидно јој даје подстицај да открије гнездо где је скривена снага словенског Баш Челика, често занемарујући да, поред Сибира, она обитава у бескрајним степима и срцима савремених Карамазова. Данас није тешко установити да је дуготрајан рад католичко-протестантског блока земаља на просвећивању Срба и расветљавању погубности српско-руских односа дао одређене резултате. Интерес домаће публике за руске теме неусклађен је са интересом Запада, културно и географски даљим од Русије него Србија. Ово би могло бити услед слабости базичних инстиката српске спољне политике, затупљиване комунизмом и транзиционим лилихипима и опчињеношћу површне српске интелигенције као и политичке врхушке западним економским моделом друштва. Уз то, није без основа сумња да је српска политичка врхушка интелектуално неспособна да промишља државне проблеме у "континентима". Наиме, на српским универзитетима, руске студије и геополитика практикују се у ограниченом кругу људи који је бројно мањи за 200-300 пута од стручњака за демократију и европске интеграције. Ако је Балкан својеврсни излог геополитичког преплитања између великих сила као што су САД, Немачка, Британија, Француска и Русија онда изгледа да је геополитичка неупућеност локалног становништва пуки израз смелости губитника.

Помаљање Руске империје

Руска империја ослања се на четири стуба: 1) православно словенство, 2) евроазијство, 3) пространство и 4) западну технику. Много пре данашњих западњачких геополитичара као што су Бжежински, Кисинџер, Греј, Хантингтон или Кенеди, Русија је била предмет будне пажње. Мислиоци деветнаестог века помно и темељно су се бавили Русијом чија је моћ, мимо очекивања, расла из године у годину и скоро се изненада појавила у ексклузивним европским пословима. Сада је јасно да је геополитика настала у време смене прве светске силе Велике Британије са трона и избијања САД у први план. Не би била погрешна тврдња да је руска копнена маса и брз демографски раст Руса, до Првог светског рата, био подстицајан за мислиоце светске моћи. Први свестрани зналац евроазијских прилика и претеча геополитике био је Енглез Хелфорд Мекиндер, посебно узнемирен значајем тадашњих руских поседа. Његову анализу и настојање да проникне у тајну односа копна, мора и моћи светских империја кроз историју прожима философија. Необичан теленат и проницљивост Мекиндера показали су се у чувеном предавању под насловом „Географска оса историје“ одржаном у Краљевском географском друштву 25.1.1904, касније одштапаног у Географском журналу. [2](#) Овим предавањем Мекиндер наговештава дуго тражену формулу односа простора и моћи и најављује да ће бројни Руси запрети Европи и Британском царству.

"Нас и Руса 300 милиона"

Пише: Славољуб С. Лекић
петак, 09 јануар 2009 17:57

<http://www.ihf.com/articles/2008/12/16/opinion/YEbrzezinski.php?page=1>